

Opdracht ex. artikel 3.18 van de Wet natuurbescherming voor de bestrijding van de vos op en rond weidevogelkerngebied

Gedeputeerde Staten van Drenthe

Gelet op

- De artikelen 3.18, 3.17, 3.25, eerste lid en 3.26 van de Wet natuurbescherming (Wnb);
- Uitvoeringsplan Drentse Boerenlandvogels 2021-2025,

Overwegende dat

- op basis van artikel 3.18 Wnb, in het belang van de bescherming van de wilde flora en fauna en van de instandhouding van de natuurlijke habitat, een opdracht gegeven kan worden voor het beperken van de aantallen vossen in de weidevogelgebieden,
- In een afgerasterd weidevogelkerngebied een kreupele vos steeds manieren weet te vinden om binnen het raster te komen en nesten en jonge weidevogels te prederen,
- Het betreffende gebied biologisch wordt beheerd en middels de flexibele pot vanuit het Uitvoeringsplan Drentse Boerenlandvogels 2021-2025 een subsidie ontvangt,
- Het biotoop op orde is voor een goede overlevingskans voor de jonge vogels,
- De predatie door één enkele vos het gehele broedresultaat ongedaan kan maken,

Besluiten:

1. Aan houders van een geldige jachtakte, op gronden waarop zij gerechtigd zijn te jagen, die zijn gelegen binnen de begrenzing zoals weergegeven in onderstaande figuur 1, een opdracht, conform artikel 3.18 Wnb, te verstrekken voor het doden van een kreupele vos welke is waargenomen binnen het raster rondom het weidevogelkerngebied Eytemaheert.

Figuur 1, bejagingsgebied

2. Voor het doden van deze vos conform artikel 3.25 Wnb, de volgende middelen aan te wijzen:
 - a. Geweer
 - b. Kunstmatige lichtbron

3. Dat het ter uitvoering van deze opdracht is toegestaan om:
 - 1) het geweer het gehele etmaal te gebruiken;
 - 2) het geweer te voorzien van een geluiddemper;
 - 3) gebruik te maken van de volgende lokmiddelen:
 - a) een akoestisch of elektronisch middel waarmee lokgeluiden kunnen worden gemaakt;
 - b) lokvoer, voor zover dit niet vergiftigd of verdovend is;
4. Aan dit besluit nadere voorschriften te verbinden als opgenomen in bijlage 1.
5. Dat dit besluit in werking treedt één dag na verzending.

Assen, XX-XX-XXXX

*gedeputeerde staten van Drenthe,
namens deze,*

*dhr. A. Venekamp
Teamleider team Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving*

Rechtsmiddelen

Bent u het niet eens met dit besluit, dan kunt u binnen zes weken na de dag van verzending ervan hiertegen een bezwaarschrift indienen bij het college van gedeputeerde staten van Drenthe. De dag van verzending is de dagtekening van het besluit. Voor meer informatie over het indienen van een bezwaarschrift verwijzen wij u naar <http://www.provincie.drenthe.nl/loket/bezwaarschriften>

Bijlage 1: voorschriften

1. Algemene voorschriften

1.1 Deze opdracht mag alleen worden gebruikt door houders van een geldige jachtakte binnen de begrenzing van figuur 1. Wanneer gebruik wordt gemaakt van deze opdracht dient deze persoon de jachtakte, een geldig legitimatiebewijs, alsmede een afschrift van deze opdracht bij zich te hebben en op eerste vordering aan de daartoe bevoegde buitengewoon opsporingsambtenaren ter inzage worden gegeven;

1.2 Bij het gebruik van kunstlicht vanuit een voertuig heeft de jachthouders de plicht om zich bij het gebruik van de opdracht te doen vergezellen door minimaal één persoon. Het heeft de voorkeur om met ten minste drie personen in het voertuig aanwezig te zijn;

1.3 Bij het gebruik van kunstlicht vanuit een voertuig kan iedere gebruiker per nacht maximaal één keer voor de termijn van maximaal vijf uur aaneengesloten gebruik worden gemaakt van de opdracht;

1.4 De gedode vos moeten, ter voorkoming van verspreiding van ziekten, direct nadat de vos is bemachtigd, worden meegenomen, begraven en/of vernietigd.

2. Registratie en aanmelding

2.1 De gebruiker van deze opdracht dient binnen 48 uur na het doden van de kreupele vos deze te melden in het FaunaRegistratieSysteem (FRS) of een vergelijkbaar registratiesysteem, onder correcte vermelding van het moment van doden alsmede de locatie, in de opmerkingen van deze melding dient het geslacht en de leeftijd (jong of volwassen), vermeld te worden. Voor rapportage van afschot op grond van deze opdracht wordt door het FBE-Drenthe machtigingen in het FRS of een vergelijkbaar registratiesysteem aangemaakt.

2.2 Voordat met het doden van de kreupele vos met behulp van het geweer en kunstmatige lichtbron bij het geweer wordt aangevangen, dient hiervan - bij elk gebruik opnieuw - uiterlijk een werkdag van tevoren melding te worden gemaakt aan: Het team Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving van de provincie Drenthe middels; www.provincie.drenthe.nl/meldenfaunabeheer
Bij vorenstaande meldingen dient de datum, aanvangstijd en duur (met een maximale tijdsperiode van 5 uur) van de actie vermeld te worden.

2.3 Indien geen gebruik wordt gemaakt van een gedane melding dient deze melding, uiterlijk 1 uur voor de geplande aanvang, ingetrokken te worden middels;
www.provincie.drenthe.nl/meldenfaunabeheer.

3. Specifieke voorschriften met betrekking tot gebruik geweer

3.1 Inzake het gebruik van een geluiddemper aan het geweer dient de jachtaktehouder tevens in het bezit te zijn van een ontheffing van de Minister van Justitie en Veiligheid op grond van artikel 4 dan wel artikel 13 van de Wet Wapens en Munitie voor het voor handen hebben, vervoeren en dragen.

3.2 De uitvoering van deze ontheffing met geweer mag niet geschieden op zon- en feestdagen genoemd in artikel 3.6 lid 2 Besluit natuurbescherming.

Bijlage 2 Toelichting besluit

Wettelijk kader en beleid

In artikel 3.18 van de Wnb zijn instrumenten opgenomen die in verband met beheer en schadebestrijding de mogelijkheid bieden om inbreuk te maken op de in de desbetreffende artikelen opgesomde verbodsbepalingen. In artikel 3.17 van de Wnb zijn vervolgens nadere bepalingen opgenomen die bij beheer en schadebestrijding in acht moeten worden genomen. Een opdracht ex artikel 3.18 kan verleend worden indien er geen andere bevredigende oplossing bestaat en geen afbreuk wordt gedaan aan een gunstige instandhouding van een soort en indien sprake is van schending van een belang zoals genoemd in artikel 3.17, eerste lid, in samenhang met artikel 3.8, vijfde lid van de Wnb.

Deze belangen zijn:

- a) het belang van de volksgezondheid en de openbare veiligheid;
- b) het belang van de veiligheid van het luchtverkeer;
- c) ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, bedrijfsmatige visserij en wateren of;
- d) ter voorkoming van schade aan flora en fauna of;
- e) met het oog op andere, bij algemene maatregel van bestuur aan te wijzen, belangen.

Deze ontheffing wordt verleend voor het belang “voorkoming van schade aan fauna” in een weidevogelkerngebied.

Plan van aanpak

In februari 2017 hebben Provinciale Staten van Drenthe het plan van aanpak akker- en weidevogels vastgesteld. Het plan van aanpak is de uitwerking van een resolutie die in juni 2016 door een grote groep betrokken partijen is opgesteld om de akker- en weidevogelpopulaties in Drenthe te behouden en te herstellen. Basisvoorwaarde voor dat herstel is de beschikbaarheid van voldoende, geschikte en veilige leefgebieden. Daarnaast is samenwerking tussen vrijwilligers, terrein beherende organisaties, particuliere grondeigenaren, overheden en landbouwers van groot belang. Het plan bevat 17 concrete maatregelen die de in de afgelopen drie jaren zijn uitgevoerd. In het plan van aanpak is de start van predatiebeheer in 4 gebieden opgenomen. Een gebiedsplan, met een integrale benadering (o.a. biotoopverbetering), vormt de basis voor predatiebeheer.

Op basis van het succes in de eerste jaren bij de uitvoering van het Plan van aanpak akker- en weidevogels is in 2021 dit plan gecontinueerd onder een geactualiseerd Uitvoeringsplan Drentse Boerenlandvogels 2021-2025. Provinciale staten heeft voor de uitvoering van dit plan voor 2022 en 2023 een subsidie van € 340.000,- beschikbaar aan Landschapsbeheer Drenthe voor het beschermen van boerenlandvogels. Op basis van deze subsidie is rond het weidevogelkerngebied Eytemaheert een elektrische raster geplaatst ter bescherming van de weidevogels.

Overwegingen

Schade aan fauna

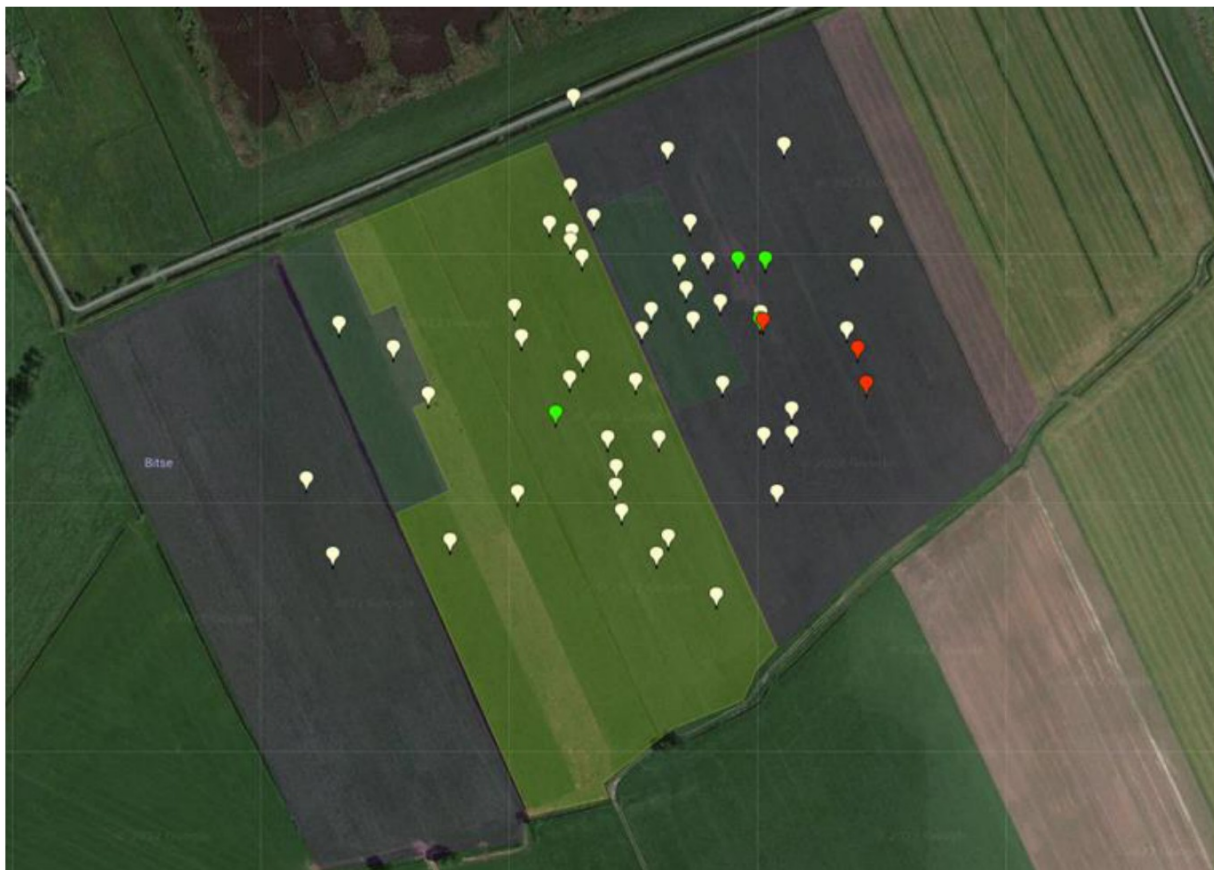
De wetgever heeft onder het belang ‘schade aan fauna’ opgenomen waarvoor een opdracht verleend kan worden. Er kan sprake zijn van schade aan fauna wanneer er als gevolg van predatie van een bepaalde soort die als voedsel dient voor andere dieren, minder exemplaren zijn dan wenselijk wordt geacht. Het doden van dieren zal een uiterste middel moeten zijn om deze schade te voorkomen.

Tijdens een lang lopend onderzoek naar predatie bij weidevogels, dat in de periode 2003 – 2005 door Sovon Vogelonderzoek Nederland en Alterra is uitgevoerd, zijn vooral vos, hermelijn, buizerd,

blauwe reiger en zwarte kraai als predator van legsels en kuikens geconstateerd (Teunissen et al. 2005, 2008). Van de geïdentificeerde predatiegevallen is circa 90% aan de genoemde soorten toegeschreven. In het landelijke predatieonderzoek kwam de vos met 57,5% van de gepredeerde legsels naar voren als grootste nestpredator. De hermelijn was landelijk met 20,5% de tweede belangrijkste nestpredator, zwarte kraai met 3,9% de derde. De gevonden aantalsverhoudingen van weidevogelpredatoren zijn mogelijk niet representatief, maar geven een beeld van de range en ordegrrootte van het relatieve belang van de verschillende predatoren. Bij onderzoek in Overijssel in 2016 en 2017 kwam naar voren dat de vos in de onderzochte gebieden een aandeel had tussen de 64-80% van de gepredeerde nesten.

In een overzicht van Europese studies stelden MacDonald & Bolton (2008a) bij de Kievit een gemiddelde kuikenoverleving vast van 25%. Bij deze kuikenoverleving berekenden zij met een eenvoudig populatiemodel een kritische grens voor nestpredatie van ca. 50%. Naarmate de kuikenoverleving afneemt, is een hoger nestsucces (en lager predatieniveau) noodzakelijk om de stand op peil te houden.

Het bestrijden van de vos in Leutingewolde op het bedrijf Eytemaheert is noodzakelijk omdat dit gebied een belangrijk bolwerk is voor de boerenlandvogels in Drenthe. De manier van boeren hier werkt dusdanig goed dat er veel nesten van weidevogels op zijn percelen aanwezig zijn, zie figuur 2 hieronder.

Figuur 2, aanwezige weidevogelnesten, geel: kievit, rood: grutto, groen: tureluur

Daarnaast wordt er doormiddel van het plaatsen van vaste rasters geprobeerd om grondpredatoren weg te houden van de nesten. Met behulp van beheerpakketten (plasdras, extensief beweiden en uitgesteld maaien) die tussen de boer en Landschapsbeheer Drenthe zijn afgesloten, lukt het om de weidevogels weer terug te krijgen. Deze beheerpakketten zijn mogelijk gemaakt via de subsidie "Flexibele maatwerkregeling 2022-2023, Uitvoeringsplan Boerenlandvogels Drenthe 2021-2025" die

door de provincie Drenthe is verleend. Op dit moment wordt er echter geconstateerd dat er veel nesten verloren gaan door predatie van een kreupele vos. Dit is vastgesteld met behulp van wildcamera's (beelden zijn gedeeld met provincie ter onderbouwing opdracht) en de inzet van de lokale weidevogelcoördinator. Om de populatie weidevogels in dit gebied succesvol te laten zijn is het noodzakelijk om deze vos te bestrijden. Landschapsbeheer Drenthe staat achter deze maatregel omdat het gebied van zeer groot belang is voor het in stand houden van de weidevogels in Noord-Drenthe.

Preventieve maatregelen

Rondom het weidevogelkerngebied is een elektrisch raster geplaatst en nadat de kreupele vos binnen het raster is gesignaleerd is dit uitgebreid met flitslampen. De kreupele vos zal naar alle waarschijnlijkheid door het kreupel zijn niet succesvol kunnen jagen op andere natuurlijke prooien en zich derhalve steeds weer binnen het raster begeven i.v.m. de hoge prooidichtheid van gemakkelijk te vangen weidevogelkuikens en op te zoeken eieren bij de aangelegde plas-dras.

Gunstige staat van instandhoudingen

Ten aanzien van de gunstige staat van de vos zijn wij van mening dat met het doden van één vos afbreuk wordt gedaan aan een gunstige staat van instandhouding van de vos. In 2012 is vastgesteld dat de stand van de vos in Drenthe over het geheel genomen stabiel is en blijft (Natuur in Drenthe, 2012). Het gebruik van kunstlicht en geweren tussen zonsondergang en zonsopkomst wordt toegestaan voor 1 afgebakend weidevogelkerngebied, figuur 1. De stabiele stand van de vos zal hiermee niet in gevaar komen omdat ik de rest van Drenthe geen gebruik wordt gemaakt van kunstlicht bij de bejaging van de vos.

Middelen

Op basis van artikel 3.25 lid 1 Wnb dient in de opdracht te worden opgenomen welke middelen gebruikt kunnen worden voor de uitvoering. Voor de uitvoering van deze opdracht worden als middel aangewezen; kogelgeweren en hagelgeweren. Daarnaast biedt artikel 3.26 lid 3 Wnb de basis voor het gebruik van geweren na zonsondergang en voor zonsopkomst en voor middelen welke bij het geweer gebruikt mogen worden. Voor de uitvoering van deze ontheffing wordt een ontheffing verleend van het gestelde in artikel 3.26 lid 2 Wnb en wordt het toegestaan om geweren te gebruiken na zonsondergang en voor zonsopkomst waarbij gebruik wordt gemaakt van een kunstmatige lichtbron bij het geweer (niet aan het geweer vastgemaakt) en van voorzieningen om de prooi te verlichten en om het geweer te voorzien van een geluiddemper. Een geluiddemper wordt toegestaan om de overlast voor de omgeving te minimaliseren. Met deze opdracht wordt het mogelijk om in de nachtelijke uren te schieten. De weidevogelgebieden zijn juist grote open gebieden waar deze schoten bijzonder ver dragen en de nachtrust van omwonende kunnen verstoren. Met een geluiddemper wordt het aantal decibels omlaag gebracht waarmee de overlast voor de omgeving wordt verminderd. Omdat voor het gebruik van een geleiddemper tevens een ontheffing van het ministerie van Justitie en Veiligheid noodzakelijk is wordt deze koppeling in de opdracht opgenomen. Het ministerie is hierin leidend.

Geconcludeerd kan worden dat:

Er geen andere bevredigende oplossing bestaat, zoals artikel 3.8 lid 5 sub a Wnb voorschrijft, om te voorkomen dat predatie door één kreupele vos een negatief resultaat heeft op de reproductie van weidevogels.